

R O Z S U D O K
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobkyne **PaedDr. G. T.**, U., právne zastúpenej Mgr. B. Š., advokátkou, H., proti žalovanému **Č. P., a. s., V.**, IČO: X., zastúpenému JUDr. J. G., advokátom, P., **v konaní o zaplatenie 6 429,66 Eur (198 700,-- Sk, pôvodne 194 700,-- Sk) s príslušenstvom**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. februára 2010, č. k. 2Cob/110/2009-209, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni na účet jej právneho zástupcu trovy dovolacieho konania vo výške 455,9 Eur.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II. rozsudkom zo dňa 13. 05. 2008, č. k. 25Cb/10/2003-164, zamietol návrh na zaplatenie sumy 193 700,-- Sk s príslušenstvom (pôvodne 194 700,-- Sk) a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 111 671,-- Sk. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa domáhala zaplatenia žalovanej sumy titulom nevyplatenia poistného plnenia. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi účastníkmi konania bola dňa 02. 02. 2001 uzavretá poistná zmluva č. 800043812, predmetom ktorej bolo aj poistenie súboru vlastných zásob umiestnených na adrese: Š. pre prípad náhodného

a náhleho poškodenia vecí vodou z vodovodných zariadení na napočítanú poistnú čiastku 600 000,-- Sk so spoluúčasťou vo výške 1 000,-- Sk. Žalobkyňa mala na nebytový priestor uzavretú nájomnú zmluvu na obdobie od 01. 09. 2000 do 28. 02. 2001. Z faktúry č. 22/01/2001 zo dňa 22. 01. 2001 a príjmového pokladničného dokladu zo dňa 09. 02. 2001 vyplýva, že žalobkyňa zakúpila tovar v hodnote 579 453,-- Sk. Dňa 01. 03. 2001 bola vykonaná obhliadka škodovej udalosti zo dňa 26. 02. 2001, nahlásenej žalobkyňou, pričom v zápise boli konštatované zásoby v hodnote 590 000,-- Sk, ako aj nutnosť doobhliadky. Tá bola vykonaná dňa 22. 03. 2001 a v zápise bolo konštatované, že vodovodná škoda zničila 33% tovaru, ktorý je nepoužiteľný. Žalobkyňa listom zo dňa 26. 03. 2001 doplnila údaje, ktoré od nej požadoval žalovaný listom zo dňa 22. 03. 2001. Žalovaný listom zo dňa 24. 08. 2001 odmietol poistné plnenie s odôvodnením, že k poistnej udalosti neprišlo tak, ako žalobkyňa uvádzala pri nahlásení a šetrení poistnej udalosti a neposkytla pravdivé a dostatočné vysvetlenie priebehu poistnej udalosti, ako to ukladá ust. § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa súdu žalobkyňa nepredložila také dôkazy, z ktorých by bolo jednoznačne zrejmé, že k tovaru, ktorý bol poškodený poistnou udalosťou, nadobudla vlastnícke právo. Keďže žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie vlastníctva k tovaru, ktorý mal byť poškodený poistnou udalosťou, súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 09. 02. 2010 č. k. 2Cob/110/2009-209, 2Cob/112/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyňi 6 429,66 Eur spolu s 13,7% úrokom z omeškania od 25. 08. 2001 do zaplatenia, ako aj trovy prvostupňového konania vo výške 2 750,26 Eur a trovy odvolacieho konania vo výške 267,65 Eur k rukám právnej zástupkyne žalobkyne. Podľa súdu medzi účastníkmi konania nebolo sporné uzavretie poistnej zmluvy č. 8000438312 zo dňa 02. 02. 2001 na dobu určitú do 01. 04. 2001. S poukazom na čl. I. bod 1 zmluvy, ako aj na čl. II, bod 1. písm. d/ zmluvy, sa odvolací súd nestotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie vlastníckeho práva k tovaru. Uviedol, že podmienkou nadobudnutia vlastníctva k veci na základe kúpnej zmluvy nie je jej účtovná ani skladová evidencia. Žalobkyňa preukazovala vlastníctvo tovaru faktúrou č. 22/01/2001 a príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 09. 02. 2001, z ktorého vyplýva, že predávajúcemu - spoločnosti E. P., s. r. o., uhradila kúpnu cenu. Aj keď konateľ spoločnosti E. P., s. r. o., poprel túto skutočnosť, prevzatie tovaru bolo

potvrdené výpoveďou svedka p. K.. Žalovaný v konaní nepreukázal, že žalovaná tovar nevlastnila, naopak, z listinných dôkazov vyplýva, že tento bol jej vlastníctvom, pretože došlo k prevzatiu tovaru. Súd poukázal na ust. § 133 ods. 1 Občianskeho zákonníka a keďže výška poškodeného tovaru nebola sporná, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa ust. § 220 O. s. p. zmenil a o trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 a 142 ods. 1 O. s. p. tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť v konaní úspešnej žalobkyni trovy prvostupňového i odvolacieho konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), a preto žiada rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť. S poukazom na príslušné ustanovenia poistnej zmluvy a všeobecných poistných podmienok podľa dovolateľa vyplýva, že predmetom poistenia bol v danom prípade súbor vlastných zásob, ku ktorému má poistený vlastnícke právo. Podmienkou vzniku práva žalobkyne na poistné plnenie je skutočnosť, že poistnou udalosťou, resp. poisteným rizikom boli postihnuté vlastné zásoby tak, ako ich vymedzujú všeobecné poistné podmienky, a skutočnosť, že k týmto zásobám má žalobkyňa vlastnícke právo. Obe tieto skutočnosti musia byť súčasne naplnené v čase vzniku poistnej udalosti. Podľa dovolateľa vlastnícke právo k tovaru nemožno preukazovať a preukázať faktúrou ani príjmovým pokladničným dokladom. Dotknuté listinné dôkazy by boli relevantné len z hľadiska prípadného preukazovania zaplatenia kúpnej ceny. Rozsah dôkazného bremena t. j. okruh skutočností, ktoré musí žalobkyňa preukázať, určuje v tomto prípade hmotnoprávna norma v ust. § 443 ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalobkyňou predložené listinné dôkazy nie sú dôkazom spôsobilým preukázať odovzdanie tovaru žalobkyni spoločnosťou E. P., s. r. o., W., IČO: X.. Vzhľadom na absenciu kúpnej zmluvy v písomnej forme, ako aj absenciu akéhokoľvek v konaní preukázaného ústneho dojednaní medzi žalobkyňou a spoločnosťou E. P., s. r. o., o podmienkach dodania tovaru, mohlo podľa dovolateľa dôjsť k dodaniu a aj odovzdaniu tovaru len medzi prítomnými účastníkmi kúpnej zmluvy. Dovolateľ zdôraznil, že svedok L. K. vo svojej výpovedi nevedel uviesť, od koho prevzal tovar, resp. kto mu tovar odovzdal. Z jeho výpovede nie je zrejmé, či išlo o osobu konajúcu v mene a na účet spoločnosti E. P., s. r. o., ktorej konaním by došlo k splneniu záväzku predávajúceho odovzdať tovar kupujúcemu. Z uvedenej výpovede svedka podľa dovolateľa vyplýva, že nie je žiadna preukázateľná súvislosť medzi listinnými dôkazmi

(faktúra č. 22/01/2001 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 09. 02. 2001) a tovarom, ktorý prevzal svedok Ľ. K.

Dovolateľ v dovolaní ďalej uviedol, že účtovná a skladová evidencia nie sú podmienkou nadobudnutia vlastníctva k veci. Účtovná evidencia je významná z hľadiska posúdenia, či v danom prípade išlo o tovar, ktorý mal povahu vlastných zásob v zmysle všeobecných poistných podmienok, a teda či bol vôbec predmetom poistenia podľa uzatvorenej poistnej zmluvy. Z vyjadrenia žalobkyne vyplýva, že nevedla skladovú evidenciu zásob podľa došlých a vydaných faktúr (oznámenie zo dňa 17. 10. 2006) a že nemá žiadny peňažný denník (pojednávane dňa 13. 05. 2008). Žalobkyňa tak nepreukázala, že by prevzala tovar, ktorý by následne evidovala v účtovníctve ako vlastné zásoby. Z uvedeného vyplýva, že účtovná evidencia môže na jednej strane z hľadiska posúdenia nadobudnutia vlastníckeho práva k tovaru prispieť k zisteniu, či došlo k odovzdaniu tovaru žalobcovi a na druhej strane je nevyhnutnou z hľadiska posúdenia vzniku práva žalobcu na poistné plnenie v zmysle poistnej zmluvy a všeobecných poistných podmienok.

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu je podľa dovolateľa potrebné uviesť aj to, že k záveru o tom, že účastník konania (v tomto prípade žalobkyňa) neunesol dôkazné bremeno, možno dospieť aj vtedy, ak zhodnotenie vykonaných dôkazov neumožňuje súdu urobiť záver ani o pravdivosti tvrdenia účastníka a ani o tom, že by bolo nepravdivé. V danom prípade proti sebe stoja na jednej strane listinné dôkazy, predložené žalobkyňou (faktúra č. 22/01/2001, príjmový pokladničný doklad zo dňa 09. 02. 2001) a výpoveď svedka Ľ. K., na strane druhej písomný záznam zo dňa 16. 05. 2002, obsahujúci prehlásenie pána T. T., konateľa spoločnosti E. P., s .r. o., ktorý poprel tvrdenia žalobkyne. Dovolateľ má za to, že žalobkyňa nepredložila a neoznačila dôkazy na preukázanie skutočnosti, že tovar, poškodený pri poistnej udalosti, bol vlastnými zásobami evidovanými v jej účtovníctve. Vzhľadom na uvedené spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu na nesprávnom právnom posúdení veci, z ktorého dôvodu navrhuje dovolateľ napadnuté rozhodnutie zmeniť.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že v konaní preukázala vlastníctvo tovaru nielen faktúrou, príjmovým pokladničným dokladom, výpoveďou svedka K., ale následne dňa 29. 09. 2009 predložila dcéra žalobkyne V. T. odvolaciemu súdu aj Dodací list, vystavený obchodnou spoločnosťou E. P., s. r. o., k faktúre

č. 22/01/2001. Všetky uvedené listinné doklady boli vystavené v súlade s údajmi obchodnej spoločnosti E. P., s. r. o., vyplývajúcimi z obchodného registra, boli označené aj odtlačkom pečiatky a podpisom. Žalobkyňa považuje vyhlásenie konateľa obchodnej spoločnosti E. P., s. r. o., p. T. T. za právne irelevantné.

Žalobkyňa má za to, že si všetky nielen zákonné, ale aj zo zmluvného vzťahu vyplývajúce povinnosti splnila, poistnú udalosť ohlásila dňa 01. 03. 2001. Žalobkyňa zdôraznila, že žalovaný samotné šetrenie poistnej udalosti neskončil v lehote podľa ust. § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka a až odmietnutím plnenia zo dňa 24. 08. 2001 žalobkyni oznámil výsledok šetrenia, v ktorom oznámení žalovaný neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré bolo poistné plnenie odmietnuté. Žalovaný pritom v zápisoch o škode (realizovaných bezprostredne po oznámení poistnej udalosti) konštatoval poškodenie tovaru v 33% rozsahu. Žalobkyňa ďalej dodala, že samotný pracovník žalovaného osobne obhliadol poškodený tovar a vyhotovil o tom záznam, z čoho je zrejmé, že tovar sa v prevádzke žalobkyne v inkriminovanom čase nachádzal a žalobkyňa ním aj fakticky disponovala. Tvrdenia žalovaného preto žalobkyňa považuje za účelové v snahe vyhnúť sa plneniu, ku ktorému sa zmluvným vzťahom so žalobkyňou zaviazal.

V dopĺňujúcom vyjadrení žalobkyne k dovolaniu žalovaného sa žalobkyňa podrobne vyjadruje k ostatným dôvodom podaného dovolania, ktoré dôvody považuje za nesprávne a účelové. Vzhľadom na všetky skutočnosti, obsiahnuté v spise, navrhuje žalobkyňa dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, postihnuté niektorou z väd uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p.

O prípady odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania, ktoré sú uvedené v ust. § 237 O. s. p., v prejednávanej veci nejde z toho dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi. Súdny oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi tohto konania, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani v tej istej veci sa prv nezačalo iné konanie, účastníkom konania sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom a vec nerozhodoval vylúčený sudca. V prejednávanej veci sa tak neznemožnilo uplatniť procesné práva účastníkom konania, ktoré sú priznané právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu, vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V posudzovanom prípade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, z ktorého dôvodu je dovolanie prípustné.

Pokiaľ ide o hmotnoprávne vady namietnuté v dovolaní podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), okrem iného aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto možno dovolaním napadnúť nielen právny záver odvolacieho súdu, týkajúci sa bezprostredne predmetu konania, ale aj posúdenie predbežnej otázky, dôkazného bremena a pod. Treba však uviesť, že v zmysle ust. § 241 ods. 2 O. s. p., dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá poisťná zmluva č. 8000438312 zo dňa 02. 02. 2001, ktorej predmetom okrem iného, bolo aj poistenie súboru vlastných zásob umiestnených na adrese Š. pre prípad náhodného a náhleho poškodenia vecí vodou z vodovodných zariadení na napočítanú poisťnú čiastku 600 000,-- Sk so spoluúčasťou vo výške 1 000,-- Sk. Podľa zápisu o škode, dňa 26. 02. 2001 došlo v uvedených priestoroch, ktoré mala žalobkyňa v nájme do 28. 02. 2001, k poisťnej udalosti, vodovodnej škode v dôsledku prasknutia tesnenia na potrubí, a to na zásobách tovaru žalobkyne. Pri doohliadke bolo konštatované poškodenie 38% tovaru.

Súd prvého stupňa žalobu o poisťné plnenie zamietol z dôvodu, že žalobkyňa nepredložila také dôkazy, z ktorých by bolo jednoznačne zrejmé, že k tovaru, ktorý bol poškodený poisťnou udalosťou, nadobudla vlastnícke právo, pretože faktúra č. 22/01/2001 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 09. 02. 2001 boli spochybnené záznamom spísaným dňa 16. 05. 2002 a podpísaným pánom T. T. a tiež nepredložila skladovú evidenciu zásob podľa došlých a vydaných faktúr, resp. doklady vydané z registračnej pokladne, špecifikáciu predaného tovaru pred a po poisťnej udalosti a likvidačný protokol o likvidácii znehodnoteného tovaru.

Odvolačný súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno na preukázanie vlastníckeho práva k tovaru, ktorého podmienkou podľa odvolacieho súdu na základe kúpnej zmluvy nie je jej účtovná ani skladová evidencia. Podľa odvolacieho súdu žalobkyňa preukázala vlastníctvo tovaru faktúrou č. 22/01/2001 a príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 09. 02. 2001, ktorých popretie konateľom spoločnosti E. P., s. r. o., žalobkyňa vyvrátila svedeckou výpoveďou svedka p. K. o prevzatí tovaru.

Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobkyňa na preukázanie vzniku škody z poistnej udalosti a jej výšky doložila faktúru č. 22/01/2001, vystavenú dňa 22. 01. 2001 v sume 579 453,-- Sk dodávateľom spoločnosťou E. P., s. r. o., P., na základe osobného odberu fakturovaného tovaru. Tiež doložila príjmový pokladničný doklad z 09. 02. 2001, dokladujúci platbu uvedenej sumy ako kúpnej ceny tovaru v prospech spoločnosti E. P., s. r. o., P.

V konaní bol vypočutý aj svedok p. K., ktorý potvrdil, že pre žalobkyňu prepravil tovar z P. do jej skladu v T.

Nepochybne bolo tiež preukázané, že fakturovaný tovar, nachádzajúci sa u žalobkyne, bol pri poistnej udalosti poškodený.

Vychádzajúc z uvedených dôkazov a po ich hodnotení jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach odvolací súd správne uzavrel, že žalobkyňa preukázala vlastníctvo k poškodenému tovaru, ktoré v zmysle § 443 ods. 1 Obch. zák. predpokladá odovzdanie dodaného tovaru.

Z uvedených dôvodov bol naplnený čl. I. bod 1 a čl. II. bod 1 písm. b/ poistnej zmluvy a žalobkyni z poistnej udalosti vzniklo právo na poistné plnenie.

Nemožno súhlasiť s dovolateľom, že konateľ spoločnosti E. P., s. r. o., svojím prehlásením tvrdenia žalobkyne spochybnil, pretože tento dôkaz žalovaného nebolo možné vykonať.

Oporu v právnom predpise nemá tiež tvrdenie dovolateľa o tom, že poisteniu podliehali len veci účtovne evidované, ktorá podmienka poistenia poistnou zmluvou nie je daná.

Z uvedených dôvodov považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a dovolanie žalovaného za neopodstatnené.

Dovolanie preto podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v dovolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal právo na náhradu trov dovolacieho konania, pozostávajúcich z 2 úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastupovania, vyjadrenie) po 220,74 Eur a 2x režijný paušál po 7,21 Eur podľa ust. § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, b/ a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. celkom trovy dovolacieho konania v sume 455,9 Eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júna 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová